

[Kelm-Hansen]

Steen Folke i dag vil flyve kullene fra Tanzania i helikopter ud til kysten, eller hvor de skal hen, bliver det ikke en lille smule ekstra, der skal betales.

Jeg synes, det er synd, at et så alvorligt spørgsmål skal forplumres på den måde, når realiteten er, at vi for Danmarks vedkommende er på den rette kurs i denne sammenhæng.

Hr. Steen Folke spørger også, hvad det er for nålestik, der i givet fald vil kunne blive til fordel for Sydafrika. Ja, det ville det da f. eks. kunne være, hvis man stoppede SAS-flyvningen på Sydafrika. Det ville da ganske klart være en fordel for det sydafrikanske luftfartsselskab, et synspunkt, som jeg i øvrigt har fået bekræftet af mange af mine afrikanske venner.

Jeg var noget bedrøvet over et par bemærkninger, der kom fra hr. Bolvig. Han sagde næsten vrissende, at hvis man henviste det til FN's Sikkerhedsråd, og hvis vi skulle vente på dem, kunne problemerne slet ikke løses.

Jeg synes, det er trist, at en repræsentant for det radikale venstre, som netop har været et parti, der har stået meget stærkt på betydningen af De Forenede Nationer, nu i dette spørgsmål med en flot håndbevægelse skal nedgøre De Forenede Nationers mulighed for at aktionere i denne sag.

Jeg kan også oplyse hr. Bolvig om, at der slet ikke er så få fremtrædende afrikanere, som mener, at den eneste virkelige mulighed for at få løst det, vi drøfter her, er at tage fat på Sikkerhedsrådet.

Senest har Nigerias præsident udtalt sig i FN's generalforsamling på linje hermed og sagt, at nok har vi i mange år i generalforsamlingen drøftet, hvad der skulle gøres, men der er ikke kommet noget rigtigt ud af det, fordi generalforsamlingen ikke er det rette forum. Han præciserede meget kraftigt, at det var i Sikkerhedsrådet, disse beslutninger skulle tages. Det er den eneste fredelige vej, sagde han, der er tilbage for elimineringen af apartheid; den eneste vej, at der bliver pålagt sanktioner i henhold til kapitel 7 i FN's charter.

Her kommer han netop ind på den olieboycot, som har været nævnt her i dag, og som ganske klart vil være et fortræffeligt våben i så henseende. Præsident Chagari henviser da bl. a. til den konference, der, som man

formentlig ved, skal afholdes i Paris til næste år, en konference, der organiseres af De Forenede Nationer og Organisationen af Afrikanske Stater, og som netop har til hensigt at planlægge de sanktioner, som man på international grund kan gennemføre.

Det er ganske oplagt, at olieembargoen vil blive centralt placeret i disse drøftelser, og jeg går også ud fra, at Danmark i den henseende vil yde sin støtte til, at et sådant forslag vil kunne gennemføres.

Bjørn Elmquist (V):

Hvad angår disse forsøg på via FN at få gennemført en aktion over for Sydafrika, er et af problemerne tit det, at formuleringerne af disse tekster, disse forsøg derpå, belastes – hvis vi skal bruge det udtryk i denne sammenhæng – af anklager imod, kritik af en række lande, og at det også kan hæftes sammen med holdningen omkring racisme i øvrigt, hvor man så gerne vil prøve på at stemple andre grupper: sionismen, forholdet til araberne osv. Derfor kan man også blive sat i en situation, hvor det er svært at bakke op omkring et ellers godt forsøg i FN.

Det er imponerende at se, hvordan hr. Steen Folke kan forenkle tingene. Jeg tror som udenrigsministeren – og jeg vil meget gerne fastholde udenrigsministeren på den vurdering – at elselskaberne herhjemme har fulgt henstillingerne om at sprede kulkøbene så meget som overhovedet muligt; men det er svært at være elselskab i dag. Bor man i Sønderjylland, er der grænser for, hvor meget elsamarbejde man må indlede med folkene syd for vor grænse i Vesttyskland, hvormod det kan være lettere herovre i denne del af landet at få lov til at gøre det med svenskerne. Men inden for de givne rammer – og de er tit snærende; det kan vi ikke se bort fra, hvis vi skal være realister – tror jeg også elselskaberne har fulgt henstillingerne herhjemme.

Hvad nålestikkene angår – som hr. Kelm-Hansen har været inde på, og som han igen blev korrekset for af hr. Steen Folke – tror jeg også, at en isoleret dansk aktion er skadelig. Vi fik et konkret eksempel fra hr. Kelm-Hansen om SAS, men der er da også den psykologiske skadeeffekt, hvis vi virkelig vedtog forslaget om boykot af Sydafrika og